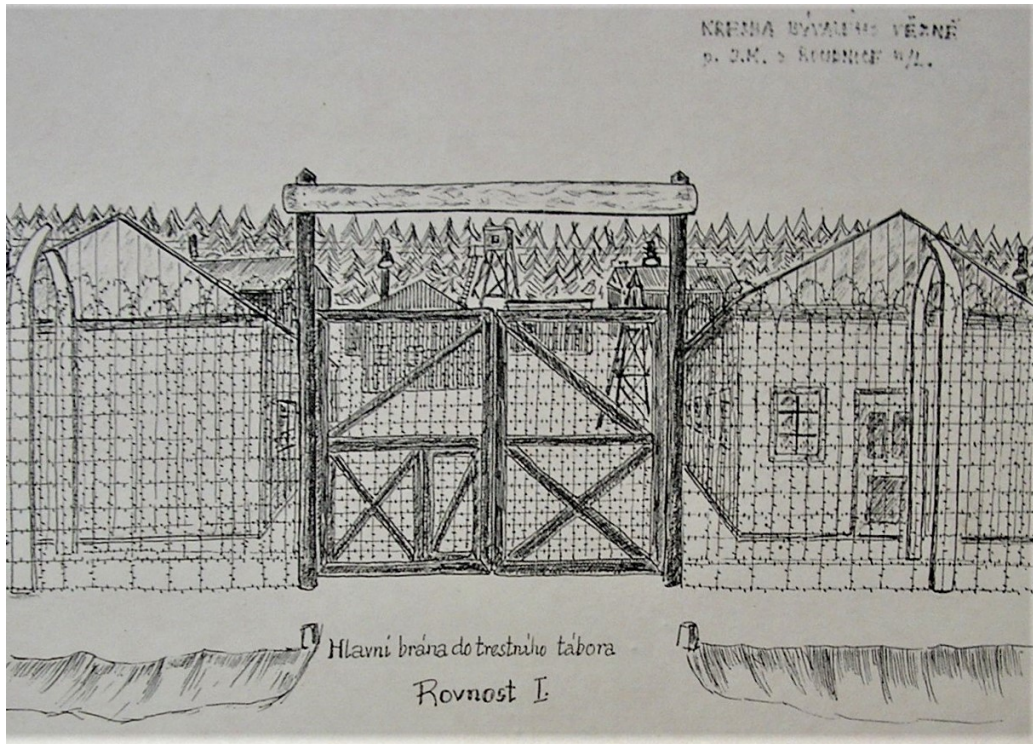

Tábor Rovnost

1. Co Vás napadá při pohledu na obrázek?
2. Co Vás napadá při spojení „trestní tábor“?
3. Najděte tři detaily, které vystihují spojení „trestní tábor“?
4. Doplňte na bránu nápis.

V letech 1945 až 1949 hlídala celou oblast sovětská armáda. Od roku 1949 převzal dohled nad celou oblastí SNB. Velitelé uplatňovali teorii likvidace třídních nepřátel. Málo stravy, práce a „brigády,“ v zimě nedostatek uhlí na vytápění dřevěných baráků, korekce vězňů. Tábor ovládal obávaný náčelník Paleček (mohl se jmenovat i Dvořák nebo kdovíjak?), který „vlastnoručně“ přesvědčoval vězně. Na apelplacu nechával stát politické po vyfárání v mokřích oblecích v krutých mrazech, dokud neodmleli a nepadli na zem. Nikdo se jich nesměl zastat nebo jim pomoci. A kdo by se toho odvážil, toho čekal stejný osud. Další jeho metodou bylo prošlapávání koridoru mezi ostnatými dráty v mrazivém větru a sněhové vánici. Nedostatečná obuv nechránila nohy politických vězňů před mokrem a omrzlinami. Pokud by se některý z vězňů při prošlapávání koridoru opozdil nebo se příliš přiblížil k vnějšímu ostnatému drátu, hrozila mu smrt zastřelením.

Paleček nejprve vykonával funkci dozorce. Tak na něj vzpomínal Karel Pecka: „...byl *elegantní pindža, usměvavý, vyholený, navoněný, v lesknoucích se holínkách, s inteligentskými zájmy, který si potrpěl na filozofické diskuse – bral si k sobě vězně a diskutoval s nimi o marxismu a Bohu.*“ Otřesný případ se stal v době, kdy už zastával funkci velitele. Paleček se dozvěděl, že se v dole skupina vězňů odebere do tzv. slepé štoly, kde odpočívají. Vzal několik dozorců a společně sfárali do šachty. Se zhasnutými lampami a pistolemi v rukách se přiblížili ke skupině a začali na vězně střílet. Ani jeden nepřišel o život, utrpěli však těžká zranění. Mimoto byli ještě postaveni před soud, pro pokus o útěk.

Dle svědectví mužů (písemné prameny chybí), nechal Paleček pro své potěšení „brigádnicky“ postavit repliku hradu. Je otázkou, zda stavba vznikla na jeho rozkaz anebo je to jen legenda. Později byl Paleček přeložen na tábor Nikolaj, rovněž ve funkci náčelníka. Vězni měli obavy z jeho nástupu, protože se vědělo, jak je surový. K velkému překvapení se na Nikolaji Paleček choval slušně. Jedním

z důvodů této změny mohla být domluva jeho nastávající manželky. Zvěsti o jeho chování se dostaly z tábora ven, dokonce byly vysílány na Svobodné Evropě. Jeho nastávající vysílání slyšela a pohrozila, že pokud se nezačne chovat slušně, tak od něj odejde. Mohl to být důvod Palečkova napravení?

Nejprve byl na bráně napsáno „Sovětský svaz náš vzor.“ Paleček tam nechal umístit: „Pro reakční čeládku máme místo ve chládku“. Vedle ještě tabuli s napsáním: „Je dvojí humanismus“. U toho napsání pak byl vyobrazen vyhublý vězeň z dob kapitalismu a dobře živený vězeň z dob socialismu.

Jiří Lukšíček byl odsouzen za vlastizradu, bydlel na „cimře“ s vězněm jménem Požár. „Říkali jsme mu Koňskej řezník, měl ramena, že do dveří musel chodit na štorc, aby je nevysadil, pořizek správnej. Dozorce Černá Máry přišel, když Požár psal dopis. Podle vězeňského řádu si vězni nemuseli při příchodu bachaře stoupat, pokud psali dopis. Začal na něj rvát: „Postavte se, postavte se!“ Načež mu vzal dopis a roztrhal ho. V Požárovi chytly saze a prorazil ho dveřma. Požár věděl, že je zle, poslal nás pryč, klidně se posadil a čekal na ně. Vlítlo jich na něj šest, on je sice zbušil, ale dorazila posila. Nakonec ho odvěkli a druhý den byl mrtvej, oběšený. Údajně se oběsil. Neoběsil se, on měl dvě děti a manželku. Byl oběšen, co si budeme povídat.“ Existují i další varianty, proč byl Požár oběšen.

Paměť národa (Jiří Lukšíček, Ivan Kieslinger)

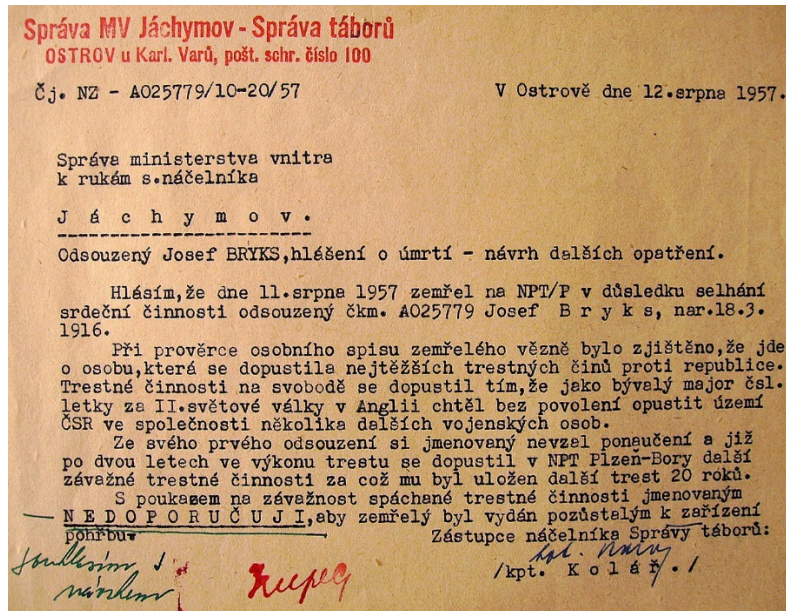
Rozumíte podtrženým slovům? Vysvětlete je, třeba formou slovníčku.

https://www.lidovky.cz/domov/peklo-kde-mrzlo-jachymovske-rovnosti-kryci-nazev-p-vladly-zrudy-palecek-a-cerna-mary.A170809_215514_In_domov_gib
<http://www.pametnimista.usd.cas.cz/jachymov-pametni-kameny-tzv-krizova-cesta-ke-svobode/>
<https://www.mistapametinaroda.cz/?lc=cs&id=83>
https://web.archive.org/web/20171118222640/http://www.kpv-praha15.wz.cz/kpv_zpravodaj_clanek25.htm

Lenka DRECHSLEROVÁ, *Jáchymovské doly ve vzpomínkách pamětníků*. Magisterská práce, FF MU Brno 2017.

Kateřina HOUDKOVÁ, *Pracovní tábory Jáchymovska*. Bakalářská práce, VŠB TU Ostrava 2015.

Jiří MYRONIUK, *Trestancký tábor Rovnost 1949-1961*. Magisterská práce, FF UJEP Ústí nad Labem 2018.

<https://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10122453122-muz-ktery-precenil-ceskou-dusi-aneb-uteky-josefa-brykse/>

Trudie BRYKSOVÁ, *Naděje a beznaděje*. Praha 2003.

Miroslav KASÁČEK, Luděk NAVARA, *Na útěku. Neuvěřitelný příběh Josefa Brykse*. Brno 2013.